

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ **ΠΠΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ**

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

Πάτρα

Ημερομηνία 05-06-2024

Η παρούσα έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών «**Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό**» αποτελεί τμήμα της ετήσιας έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και ακολουθεί τη διάρθρωσή της.

Α' μέρος: Αποτύπωση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών "Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό (ΕΠΟ)"

Στοιχεία Ίδρυσης κι εξέλιξης του ΠΣ, Σκοπός, Μαθησιακά αποτελέσματα, web site του ΠΣ και στοιχεία ΔΠΣ

Το πρόγραμμα "Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό" λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001 (ΦΕΚ ίδρυσης 1246/Β'/11.12.1998 και ημερομηνία τελευταίας αναμόρφωσης 17/7/2023: Μετονομασία του ΠΣ, από «Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό» σε «Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός», απόφαση ΔΕ 7/7/2023, αρ. πρωτ. 18605). Ο όρος είναι συμβατός με τις διεθνείς πρακτικές και ανταποκρίνεται πλήρως στις πραγματικές και πολύ ουσιαστικές σπουδές του συγκεκριμένου ΠΣ, ειδικά μετά τις επικαιροποιήσεις του διδακτικού υλικού σε τέσσερις ΘΕ και τη μετονομασία τριών θεματικών ενοτήτων (βλ. σχετικά κάτωθι ως προς τις ΘΕ ΕΠΟ41 και ΕΠΟ42, ενώ προηγήθηκε και η μετονομασία της ΘΕ ΕΠΟ32, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019).

Σκοπός του Προγράμματος είναι η προσφορά γνώσεων γύρω από την εξέλιξη της Ευρώπης και του Πολιτισμού της, δηλαδή, μια συνολική και ολοκληρωμένη γνώση του ευρωπαϊκού πεδίου και των κοινωνικο-πολιτικών και πολιτισμικών δυνάμεων που διαμόρφωσαν εξελικτικά το πολύπλοκο πολιτισμικό φαινόμενο του σημερινού ευρωπαϊκού γίνεσθαι.

Το προπτυχιακό Πρόγραμμα "Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό" αποτελεί πρωτοτυπία του ΕΑΠ και **συμβάλλει αποφασιστικά στον εκσυγχρονισμό και στην ανανέωση του περιεχομένου σπουδών της Ανωτάτης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα**. Για πρώτη φορά ένα Ελληνικό Πανεπιστήμιο συγκροτεί και προσφέρει ολοκληρωμένες προπτυχιακές Ευρωπαϊκές Σπουδές με έμφαση σε θέματα πολύπλοκων κοινωνικών και πολιτισμικών φαινομένων, υπό την ευρεία επιστημονική έννοια του όρου. Όσα άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα λειτουργούν μέχρι τώρα προσφέρονται σε μεταπτυχιακό επίπεδο και γι' αυτόν τον λόγο αποβαίνουν επιμερισμένα ως προς το περιεχόμενο και την εμβέλειά τους, ή εντάσσονται κυρίως σε σπουδές ξένων γλωσσών. Το Πρόγραμμα αυτό του ΕΑΠ, το οποίο εντάσσεται στο ευρύτερο επιστημονικό πεδίο της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών, περιλαμβάνει έναν ευρύ συνδυασμό τόσο καθιερωμένων όσο και καινούργιων γνωστικών αντικειμένων και θεμάτων, με σκοπό την προσέγγιση των βασικών παραγόντων που διαμόρφωσαν διαχρονικά και συνεχίζουν να διαμορφώνουν ό,τι ονομάζεται ευρωπαϊκό φαινόμενο. Κεντρικοί στόχοι του Προγράμματος είναι α) ο εμπλουτισμός των γνώσεων και των δεξιοτήτων των φοιτητών του Προγράμματος με γνώμονα την ιστορική προσέγγιση και μελέτη όλων των επιστημονικών και πολιτισμικών πεδίων που επηρέασαν και συνέβαλαν στη διαμόρφωση της σημερινής Ευρώπης, β) η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητάς τους, γ) η δυνατότητα να κατανοούν τη σημερινή πολυσχιδή ευρωπαϊκή πραγματικότητα, την οποία βιώνουν ως πολίτες της Ελλάδας και της Ευρώπης, δ) η δυνατότητα να αντιλαμβάνονται τη σημασία υπερεθνικών πολιτισμικών διαδικασιών, καθώς και ε) η εξοικείωση με τη διαδικασία σχηματισμού μιας πολυ-πρισματικής εικόνας του ευρωπαϊκού πολιτισμικού φαινομένου, που καθορίζει και τη σημερινή φυσιογνωμία της Ευρώπης.

Στα συγγράμματα που έχουν συνταχθεί ειδικά για το συγκεκριμένο Πρόγραμμα και τα οποία συνοδεύονται από ευρεία βιβλιογραφία –είτε με τη μορφή παράλληλων κειμένων, είτε ως αυτοτελή συγγράμματα που κυκλοφορούν στο εμπόριο και μπορούν να αναζητηθούν και στη βιβλιοθήκη του Ιδρύματος– αναλύονται σημαντικές πτυχές της ανθρώπινης δράσης και ζωής σε ολόκληρο το γεωγραφικό χώρο της Ευρώπης –όπως π.χ. η δημογραφία, το κλίμα, η γεωγραφία, η κοινωνική οργάνωση, οι θεσμοί, η αξιοποίηση των φυσικών πόρων, η οικονομία, οι συσσωματώσεις, η γνώση, η καθημερινή ζωή σε όλες της τις εκφάνσεις και εκφράσεις της, αλλά και

τα προϊόντα της ανθρώπινης διανόησης, δράσης και δημιουργίας, όπως η φιλοσοφία, η επιστήμη, η τέχνη, η πολιτική, η οικονομία, η δομή των κοινωνιών, κ.ά. Οι ψηφίδες αυτές του πολύπλοκου και γοητευτικού ευρωπαϊκού μωσαϊκού διαχέονται στις βασικές Θεματικές Ενότητες που απαρτίζουν το συγκεκριμένο Πρόγραμμα Σπουδών, όπως, είναι η Γενική Ευρωπαϊκή Ιστορία, η Οικονομική και Κοινωνική Ιστορία, η Φιλοσοφία, η Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία, οι Επιστήμες και οι Τέχνες, η Γεωγραφία, ο Μεσαιωνικός και ο Δυτικός Κόσμος, καθώς και σε άλλες ενότητες που διαπραγματεύονται ειδικότερα θέματα. Η διάρθρωση αυτή βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε μια ανοικτή ιστορική προσέγγιση που καθιστά κεντρικά τα μαθήματα ιστορίας (Γενική Ιστορία και Κοινωνική/ Οικονομική Ιστορία/Ιστορία της Λογοτεχνίας/ Ιστορία της Τέχνης). Η ολοκλήρωση του Προγράμματος επιτρέπει σε όποιους ενδιαφέρονται να εξειδικευθούν και να εμβαθύνουν σε κάποιον από τους τομείς αυτούς να προχωρήσουν σε παράπλευρες μελέτες, έχοντας κατακτήσει βασικές γνώσεις και δεξιότητες, να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις που απέκτησαν στην εργασία τους, να διευρύνουν την κριτική ικανότητα και την πνευματική καλλιέργεια και επάρκειά τους. Ενεργός πολίτης είναι ο μορφωμένος πολίτης, ο οποίος χρειάζεται να διαθέτει αίσθηση και γνώση του ευρύτερου περιβάλλοντος, δυνατότητες ισότιμης επικοινωνίας, συνεργασίας και ίσων ευκαιριών.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Με την ολοκλήρωση του Προγράμματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- Να κατανοούν την έννοια και τη σημασία της «Ευρώπης», τις μεταβολές στα γεωγραφικά της όρια και στα σύνορα των εθνών κρατών, και τις συνακόλουθες κοινωνικές και πολιτισμικές μεταβολές στην ιστορική πορεία της.
- Να προσδιορίζουν τα στάδια κοινωνικο-οικονομικής και πολιτισμικής εξέλιξης στην Ευρώπη και στα έθνη κράτη που την απαρτίζουν.
- Να προσδιορίζουν βασικές συνιστώσες του πολιτισμού της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένων τόσο των διαχρονικών χαρακτηριστικών της πνευματικής καλλιέργειας (civilization), όσο και της χωρικής διαφοροποίησης και εναλλαγής πολιτιστικών ρευμάτων (culture).
- Να αναλύουν κριτικά κάθε μία από τις συνιστώσες αυτές στην ιστορική της πορεία, γεωγραφία και χωρικότητα: τις τέχνες, τις επιστήμες, τη λογοτεχνία, τη φιλοσοφία, την εκπαίδευση, τις πολιτικές ιδεολογίες και μεταβολές στην ευρωπαϊκή ταυτότητα, τους θεσμούς της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, τα συστήματα κοινωνικο-οικονομικής συγκρότησης και πολιτιστικής επικοινωνίας.
- Να αναπτύσσουν την κριτική τους σκέψη και σχετικές δεξιότητες μετάδοσης γνώσεων και σύνθεσης μικρών δοκιμών για τις εξελίξεις κάθε συνιστώσας του ευρωπαϊκού πολιτισμικού φαινομένου, από τον Μεσαίωνα και τη συγκρότηση του έθνους-κράτους μέχρι την αποικιοκρατία και την παγκοσμιοποίηση.

Πιστωτικές Μονάδες ECTS: Προγράμματος Σπουδών: 240

Ταξινόμηση σύμφωνα με τον κώδικα ISCED-2011 της Unesco:

- με βάση τον τομέα εκπαίδευσης: 22 Humanities
- με βάση το επίπεδο σπουδών: 6

Ταξινόμηση σύμφωνα με τον κώδικα ISCED-2013 της Unesco:

- με βάση τον τομέα εκπαίδευσης: 0228- Humanities/ interdisciplinary programme

Website: <https://www.eap.gr/education/undergraduate/studies-in-european-culture/>

Πλατφόρμα εκπαίδευσης: <https://study.eap.gr/login/index.php>

Διευθύντρια ΠΣ ΕΠΟ: Αντιγόνη Βλαβιανού Δετζώρτζη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΣΑΕ ΕΑΠ με γνωστικό Αντικείμενο: Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας.

Η ανταπόκριση του προγράμματος στις απαιτήσεις της κοινωνίας

Μέχρι πρότινος, δεν υπήρχαν επίσημα συγκροτημένες σχετικές διαδικασίες ελέγχου αν και είχαν υπογραμμιστεί στο παρελθόν (για όλα τα ΠΣ και ΜΠΣ, όπως και για τα σχεδιαζόμενα νέα) ως απολύτως απαραίτητες. Μόνο ανεπίσημη συλλογή στοιχείων από Συντονιστές και πρώην ΔΠΣ έχουν ζητηθεί κατά καιρούς και συζητηθεί αρμοδίως στις ΕΠΣ. Πλην όμως, από το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021 ενεργοποιήθηκαν άνωθεν σχετικές διαδικασίες, που έδωσαν μια σαφέστερη και σφαιρικότερη αντίληψη ως προς την εν λόγω ανταπόκριση στο πλαίσιο του ΠΣ ΕΠΟ.

Μέσω των ΕΠΣ υπήρξε σχετική πρωτοβουλία αναθεώρησης και ανανέωσης του διδακτικού υλικού ορισμένων ΘΕ του ΠΣ, η οποία και ολοκληρώθηκε σε τέσσερις ΘΕ (ΕΠΟ22, ΕΠΟ32, ΕΠΟ33, ΕΠΟ43) κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020, παρά τις αρνητικές συνέπειες της αιφνίδιας πανδημίας. Κατά το παρόν ακαδημαϊκό έτος (2022-2023) συνεχίστηκε η εν λόγω προσπάθεια σε πιο γενικευμένο πλαίσιο, αλλά λιγότερο δυναμικά, γιατί δεν δόθηκαν εγκαίρως τα κονδύλια για τη συγγραφή νέου διδακτικού υλικού ή την επικαιροποίησή του. Πλην όμως, βάσει και της σταδιακής αναθεώρησης του διδακτικού υλικού, σε δύο ΘΕ του ΠΣ ΕΠΟ τροποποιήθηκε ο τίτλος τους προκειμένου να ανταποκρίνεται ακριβέστερα στο γνωστικό/ερευνητικό πεδίο που θεραπεύει κάθε ΘΕ: Πιο συγκεκριμένα, η ΘΕ ΕΠΟ41 μετονομάστηκε –βάσει ομόφωνης πρότασης της ΕΠΣ, αποδοχής από την Κοσμητεία της ΣΑΕ και έγκρισης από τη ΔΕ– από «Εξελίξεις στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό τον 20ό αιώνα» σε «Κοινωνική Θεωρία και Νεωτερικότητα» (ΦΕΚ 469/08.02.2021, τ. Β), ενώ η ΘΕ ΕΠΟ42 μετονομάστηκε –βάσει της ίδιας διαδικασίας– από «Ειδικά Θέματα Ευρωπαϊκού Πολιτισμού» σε «Σύγχρονες κοινωνιολογικές προσεγγίσεις των ευρωπαϊκών κοινωνιών» (ΦΕΚ 4253/15.09.2021, τ. Β), καθώς ως τίτλος καταδεικνύει σαφέστερα το χρονικό («σύγχρονες») αλλά και το χωρικό («ευρωπαϊκές κοινωνίες») πλαίσιο των κοινωνιολογικών αναλύσεων και των κοινωνικών φαινομένων που πραγματεύεται η ΘΕ. Επιπλέον, σε τέσσερις ΘΕ (ΕΠΟ11, ΕΠΟ30, ΕΠΟ31, ΕΠΟ41) ολοκληρώθηκε σταδιακά ως ένα βαθμό η ανανέωση του διδακτικού υλικού σε επίπεδο αντικατάστασης των εγχειριδίων.

Δημοσιοποίηση του Προγράμματος Σπουδών

Η δημοσιοποίηση του προγράμματος γίνεται κεντρικά από τις διοικητικές υπηρεσίες του ΕΑΠ, μέσω των εντύπων του Πανεπιστημίου, των ιστοσελίδων του, των κοινωνικών δικτύων του και των δελτίων τύπου που αποστέλλονται σε ΜΜΕ, φοιτητές και ενδιαφερόμενους.

Σημαντικές δράσεις προβολής, είναι η υποδοχή των πρωτοετών, η διεξαγωγή ενημερωτικών webinars προς ενδιαφερόμενους υποψήφιους φοιτητές Προγραμμάτων Σπουδών και η συμμετοχή στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Πλην όμως, οργανώνονται κατά καιρούς και σχετικές ημερίδες που προβάλλουν εμμέσως το συγκεκριμένο ΠΣ, αν και κατά τα έτη 2019-2021 περιορίστηκαν σε μεγάλο βαθμό λόγω υπαρκτών ακόμη προβλημάτων της πανδημίας. Τέλος, γίνεται σχετική προσπάθεια παρουσίασης και προβολής του εν λόγω ΠΣ και μέσω της εφημερίδας του ΕΑΠ Open2U, αλλά θα μπορούσε να είναι

πιο συστηματική και οργανωμένη. (Βλ. ενδεικτικά τον Φάκελο «Ο Ευρωπαϊκός Πολιτισμός» στο τχ. Ιουλίου-Αυγούστου της ηλεκτρονικής εφημερίδας, με εκτενή συνέντευξη-παρουσίαση του ΠΣ ΕΠΟ από τη ΔΠΣ: <https://www.eap.gr/wp-content/uploads/2021/07/OPEN2U-JULY-AUGUST/>).

Παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων

Η παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων τα προηγούμενα χρόνια δεν γινόταν με συστηματικό τρόπο διότι δεν υπήρχε σε λειτουργία το Γραφείο Διασύνδεσης, ενώ η παλαιότερη δομή ΔΑΣΤΑ αδρανοποιήθηκε. Εντός του 2021, το ΓΔ ενεργοποιήθηκε εκ νέου (<https://career.eap.gr/>) και δραστηριοποιείται με στόχο να προσφέρει συστηματική παρακολούθηση των αποφοίτων όλων των ΠΣ του Ιδρύματος σε μεγάλο βάθος χρόνου. Επίσης, ιδρύθηκε και Δίκτυο Αποφοίτων (<https://alumni.eap.gr/>), σκοπός του οποίου είναι η ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ των αποφοίτων και η βελτίωση των υπηρεσιών που τους παρέχει το Πανεπιστήμιο, μέσα από την ενίσχυση δεσμών αλληλεπίδρασης και συνεργασίας μαζί τους, καθώς και την ανάπτυξη δράσεων και πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση συνεχούς υποστήριξης της επαγγελματικής εξέλιξής τους, αλλά και ευκαιριών για επαγγελματική και περαιτέρω ακαδημαϊκή ανάπτυξη.

Διαδικασία επιλογής φοιτητών/τριών

Η διαδικασία επιλογής καθορίζεται από το ΕΑΠ και είναι η ίδια για όλα τα προπτυχιακά και τα μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών, βασίζεται, δε, σε μια ανοικτή για τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Στο ΠΣ γίνονται δεκτοί απόφοιτοι Λυκείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή ισότιμου ή αντίστοιχου τίτλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του εσωτερικού ή του εξωτερικού, οι οποίοι ολοκληρώνουν τη διαδικασία εγγραφής σύμφωνα με τις οδηγίες της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η γνώση μιας ξένης γλώσσας, πρωτίστως της Αγγλικής, καθώς και η εξοικείωση με τη χρήση Η/Υ, e-mail και διαδικτύου θα βοηθήσει σημαντικά στην παρακολούθηση του Προγράμματος. Όλα τα στάδια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών δημοσιεύονται με σχετικές ανακοινώσεις στην κεντρική ιστοσελίδα του ΕΑΠ.

Διάρθρωση Προγράμματος Σπουδών

Υπάρχουν 8 ΘΕ κορμού και 5 ΘΕ επιλογής. Υπάρχουν, δηλαδή, ΘΕ υποχρεωτικές και επιλογής (δεν υπάρχει η διάκριση σε ελεύθερης επιλογής και υποχρεωτικής επιλογής). Οι ΘΕ επιλογής είναι 5 σε σύνολο 13 ΘΕ (ποσοστό 38%). Το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων είναι 62% αντίστοιχα.

Οι 7 ΘΕ είναι ΘΕ Υ (Υποβάθρου) και οι 6 ΘΕ είναι ΘΕ ΕΠ (Επιστημονικής Περιοχής). Μαθήματα ανάπτυξης δεξιοτήτων και γενικών γνώσεων δεν υφίστανται. Η διδασκαλία γίνεται με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με τη διεξαγωγή πέντε Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων (ΟΣΣ) κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους –δια ζώσης ή ηλεκτρονικών, βάσει της επιλογής των φοιτητών, αλλά, λόγω πανδημίας, μετατράπηκαν όλες οι ΟΣΣ σε ηλεκτρονικές κατά το ήμισυ του ακαδημαϊκού έτους 2019-2020 και καθ' όλα τα ακαδημαϊκά έτη 2020-2021 και 2021-2022. Το αυτό ίσχυσε και για το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, δεδομένου ότι αποτέλεσε ρητό αίτημα της πλειονότητας των φοιτητών, αρκετοί εκ των οποίων διαμένουν στο εξωτερικό ή σε νησιά μη εύκολα προσβάσιμα κατά τη χειμερινή περίοδο. Υπάρχουν εβδομαδιαίες ασκήσεις (προαιρετικές), που συντάσσουν κατά βούλησιν οι φοιτητές για καλύτερη αφομοίωση της ύλης και εμπέδωσή της –χάρη στις Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης, πρωτίστως–, καθώς και 4 (τέσσερις) Γραπτές Εργασίες (ΓΕ) που συντάσσουν οι φοιτητές κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους και επί των οποίων βαθμολογούνται, προκειμένου να αποκτήσουν δικαίωμα παρουσίας στις Τελικές Εξετάσεις.

Εξ αυτών, οι τρεις (3) είναι υποχρεωτικές για το εν λόγω δικαίωμα συμμετοχής των φοιτητών, ακόμη κι αν έχουν συμπληρώσει τις απαραίτητες μονάδες με τις δύο (2) πρώτες ΓΕ.

Δεν παρατηρείται πλέον σχετική επικάλυψη της ύλης μεταξύ των ΘΕ ΕΠΟ12 και ΕΠΟ11, ούτε μεταξύ των ΘΕ ΕΠΟ41 και ΕΠΟ42, χάρη στην ανανέωση του διδακτικού υλικού και την –κατ’ επέκταση– τροποποίηση των τίτλων των δύο τελευταίων ΘΕ, που κατέδειξαν τη διαφορετική εστίαση του γνωστικού αντικειμένου τους. Πέραν αυτού, το να υπάρχουν φοιτητές/τριες που χρησιμοποιούν ενίοτε μέρη των ΓΕ τους από την ΘΕ ΕΠΟ11 για να συγγράψουν ΓΕ στην ΕΠΟ12, επί παραδείγματι, δεν είναι απολύτως αρνητικό, γιατί παρέχει στους φοιτητές τη δυνατότητα καλύτερης αφομοίωσης και εμβάθυνσης στη συνολική ύλη, καθώς και γόνιμης διεπιστημονικής διάδρασης μεταξύ των ΘΕ που απαρτίζουν το ΠΣ.

Η επικαιροποίηση ή επαναξιολόγηση των ΘΕ γίνεται μόνον μέσω των ΕΠΣ και, κατ’ επέκταση, μέσω της Κοσμητείας της ΣΑΕ.

Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων σε κάποιες ΘΕ: Οι ΕΠΟ11 και ΕΠΟ22 έχουν ως προαπαιτούμενες τις ΘΕ ΕΠΟ10 και ΕΠΟ31. Πάντως, κατά τη διαδικασία δήλωσης ΘΕ, πρέπει να εξαντλούνται πρώτα οι ΘΕ του προηγούμενου έτους και κατόπιν να αρχίζει η δήλωση ΘΕ του επόμενου έτους.

Προσφέρονται 3 ΘΕ (ΕΠΟ20, ΕΠΟ21 & ΕΠΟ22) στο Πρόγραμμα Σπουδών Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό (ΕΛΠ) με καλά αποτελέσματα και ικανοποιητική ανταπόκριση από τους φοιτητές του ΠΣ ΕΛΠ. Με παλαιότερη απόφαση της ΕΠΣ το ΠΣ ΕΠΟ έπαψε να περιλαμβάνει αντίστοιχες (4) ΘΕ του ΠΣ ΕΛΠ. Πλην όμως, βάσει νέας απόφασης των μελών της ΕΠΣ του ΠΣ ΕΠΟ (20.04.2021), οι Συντονιστές του ΠΣ ΕΠΟ συμφώνησαν, κατόπιν πρότασης της ΔΠΣ, ως προς την αναγκαιότητα η εν λόγω δυνατότητα επιλογής ΘΕ να ισχύει και αντιστρόφως: από φοιτητές του ΕΠΟ έναντι ΘΕ του ΠΣ ΕΛΠ. Τα σχετικά διαδικαστικά διαβήματα έλαβαν σάρκα και οστά κατά το ακαδ. έτος 2022-2023 (5η ΕΠΣ, 21/04/2023), εστιάζοντας σε τρεις (3) ΘΕ του ΠΣ ΕΛΠ (ΕΛΠ12, ΕΛΠ22, ΕΛΠ30), τις οποίες δύνανται πλέον να επιλέξουν οι φοιτητές του ΠΣ ΕΠΟ, προκειμένου η εν λόγω δυνατότητα επιλογής ΘΕ να ισχύσει ισόκυρα και για τα δυο ΠΣ. Δεν διδάσκονται ξένες γλώσσες στο Π.Σ., απλώς η γνώση τους είναι απολύτως επιθυμητή, κυρίως ως προς την αγγλική.

Πίνακας 1. Θεματικές Ενότητες Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό - (ΕΠΟ)

Θεματική Ενότητα	Κωδικός ΘΕ	Έτος Σπουδών	Μονάδες ECTS	Θεωρητική / Εργαστηριακή	Κορμού/ Επιλογή	Προαπαιτούμενες ΘΕ	Υποβάθρου (Υ), Επιστ. Περιοχής (ΕΠ), Γενικών Γνώσεων (ΓΓ), Αναπ. Δεξιοτήτων (ΑΔ)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε), Ομαδική Συμβουλευτική Συνάντηση (ΟΣΣ)	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών
Γενική Ιστορία της Ευρώπης	ΕΠΟ10	1	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 25-26
Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας	ΕΠΟ21	1	20	Θεωρητική	Κορμού	ΕΠΟ10, ΕΠΟ31	Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 26
Οι Επιστήμες της Φύσης και του Ανθρώπου στην Ευρώπη	ΕΠΟ31	1	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 26-27
Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ευρώπης	ΕΠΟ11	2	20	Θεωρητική	Κορμού	ΕΠΟ10 ΕΠΟ31	Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ 27-28
Γενική Γεωγραφία, Ανθρωπογεωγραφία και Υλικός Πολιτισμός της Ευρώπης	ΕΠΟ12	2	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ.28-30
Φιλοσοφία στην Ευρώπη	ΕΠΟ22	2	20	Θεωρητική	Κορμού	ΕΠΟ10 ΕΠΟ31	Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 30

Η Ιστορία των Τεχνών στην Ευρώπη	ΕΠΟ20	3	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 30-31
Βυζαντινός και Δυτικός Κόσμος	ΕΠΟ30	3 ή 4	20	Θεωρητική	Επιλογής		ΕΠ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 31-32
Η Παιδεία στην Ευρώπη: Από τον Μεσαίωνα στη σύγχρονη εποχή	ΕΠΟ32	3 ή 4	20	Θεωρητική	Επιλογής		ΕΠ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 32-33
Εξέλιξη και Διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΕΠΟ33	3 ή 4	20	Θεωρητική	Επιλογής		ΕΠ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 33-34
Σύγχρονες Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις των Ευρωπαϊκών Κοινωνιών	ΕΠΟ42	3 ή 4	20	Θεωρητική	Επιλογής		ΕΠ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 34-35
Ευρωπαϊκές Πολιτικές Ιδεολογίες τον Εικοστό Αιώνα	ΕΠΟ43	3 ή 4	20	Θεωρητική	Επιλογής		ΕΠ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 35
Κοινωνική Θεωρία και Νεωτερικότητα	ΕΠΟ41	4	20	Θεωρητική	Κορμού	9ΘΕ	ΕΠ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 35-36

Πρακτική άσκηση

Στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα Σπουδών δεν υπάρχει θεσμοθετημένη πρακτική άσκηση των φοιτητών.

Εξεταστικό σύστημα

Η αξιολόγηση των φοιτητών πραγματοποιείται με την εκπόνηση 4 (τεσσάρων) Γραπτών Εργασιών (ΓΕ) κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, ο μέσος όρος των βαθμών των οποίων συμμετέχει στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού της Θ.Ε. κατά ποσοστό 30%, εφόσον είναι προβιβάσιμος (20 μονάδες), δηλαδή, παρέχει στον δυνητικό φοιτητή το δικαίωμα να παρουσιαστεί στις Τελικές ή/και στις Επαναληπτικές εξετάσεις. Ο βαθμός των Τελικών ή/και Επαναληπτικών εξετάσεων συμμετέχει στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού της Θ.Ε. κατά ποσοστό 70%.

Η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών διασφαλίζεται μέσω του ελέγχου που οφείλουν να κάνουν οι Συντονιστές σε συνεργασία με τους διδάσκοντες, αλλά και ο/η ΔΠΣ σε συνεργασία με τους Συντονιστές του ΠΣ. Υφίσταται διαδικασία αξιολόγησης μόνο της εξ αποστάσεως εξεταστικής διαδικασίας. (Ενεργοποιήθηκε από το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021.)

Διεθνής διάσταση Προγράμματος Σπουδών

Είναι ελάχιστη η συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό. Πλην όμως, αποβαίνει εφικτή σε περιπτώσεις οργάνωσης ημερίδων ή συνεδρίων διεθνών.

Δεν διδάσκονται μαθήματα σε ξένη γλώσσα, αλλά, ενίοτε, η Βιβλιογραφία ορισμένων Γραπτών Εργασιών εμπλουτίζεται με συγγράμματα (μεμονωμένα κεφάλαια) σε ξένη γλώσσα (στην αγγλική, πρωτίστως).

Το ΠΣ συμμετέχει στο πρόγραμμα ERASMUS, αλλά αποβαίνει εξαιρετικά δύσκολη –πλην, όχι ανέφικτη– η συμμετοχή φοιτητών του ΠΣ ΕΠΟ, οι οποίοι είναι κατά το πλείστον εργαζόμενοι και με οικογενειακές υποχρεώσεις.

Εφαρμόζεται το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων ECTS.

Εσωτερική αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης όλων των ΠΣ εμπίπτει στην ετήσια διαδικασία αξιολόγησης των Σχολών, σύμφωνα με τις προτεινόμενες από την ΕΘΑΑΕ αρχές, και στοχεύει στην άντληση πληροφοριών για τον προσδιορισμό του επιπέδου ποιότητας όλων των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Διάρκης στόχος της αξιολόγησης είναι η συνεισφορά στη συνεχόμενη ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Πανεπιστημίου, των Σχολών αλλά και των ΠΣ.

Επιπλέον, το ΠΣ αξιολογείται εσωτερικά ανά ακαδημαϊκό έτος από την/τον ΔΠΣ και την ΟΜΕΑ της Σχολής μέσω της συμπλήρωσης της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΣ. Με βάση την έκθεση, η Επιτροπή ΜΟΔΙΠ καταλήγει σε πόρισμα και ενδεχόμενες προτάσεις βελτίωσης, το οποίο διαβιβάζεται στην/το ΔΠΣ του ΠΣ. Η έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης αναρτάται στον ιστότοπο της ΜΟΔΙΠ.

Εξωτερική αξιολόγηση/πιστοποίηση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Η περιοδική πιστοποίηση των ΠΣ οργανώνεται από την ΕΘΑΑΕ και πραγματοποιείται με διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης από επιτροπές ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων. Η πιστοποίηση του προγράμματος σπουδών, βάσει των εκθέσεων των επιτροπών, παρέχεται από την

ΕΘΑΑΕ για συγκεκριμένη διάρκεια, μετά τη λήξη της οποίας πραγματοποιείται επαναπιστοποίησή του. Η πιστοποίηση ποιότητας των ΠΣ λειτουργεί ως μέσο εξακρίβωσης της συμμόρφωσης του εκάστοτε Προγράμματος Σπουδών με τις απαιτήσεις του προτύπου και ως καταλύτης για τη βελτίωσή του, ενώ μπορεί, επιπλέον, να προσφέρει νέες προοπτικές στον διεθνή ανταγωνισμό των απονεμόμενων τίτλων. Οι ακαδημαϊκές μονάδες και τα Ιδρύματα οφείλουν να λαμβάνουν σταθερά υπόψη τα συμπεράσματα και τις συστάσεις της επιτροπής εμπειρογνομόνων για τη συνεχή βελτίωση ενός ΠΣ.

Μετά την παραλαβή της έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης ενός ΠΣ, η ΜΟΔΙΠ, σε συνεργασία με την ακαδημαϊκή μονάδα (ΔΠΣ και Κοσμητεία), μελετά την Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης για να αποφασίσει την υιοθέτηση μέρους ή του συνόλου των συστάσεων της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης και την κατάρτιση ανάλογου Σχεδίου Δράσης. Στο Σχέδιο Δράσης, το οποίο εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής του ΠΠΣ, καταγράφονται οι ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν με τη χρήση των αναγκαίων πόρων και θα συμβάλουν στην επίτευξη βελτιώσεων και στην άρση των αδυναμιών που έχει εντοπίσει η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης. Το εγκεκριμένο από την Κοσμητεία Σχέδιο Δράσης ενός ΠΠΣ αποστέλλεται στη ΜΟΔΙΠ για τις αναγκαίες ενέργειες στο πλαίσιο της εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΠΣ. Μετά την πάροδο δύο ετών από την ημερομηνία της πιστοποίησης, η ακαδημαϊκή μονάδα (ΔΠΣ, Κοσμητεία) αποτιμά τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν, την πρόοδο που έχει συντελεστεί κατά την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης και συντάσσει τον πίνακα «Παρακολούθηση Αποτελεσμάτων». Στον πίνακα «Παρακολούθηση Αποτελεσμάτων» αποτυπώνονται: - οι βελτιώσεις που έχουν επιτευχθεί, - ο βαθμός επίτευξης του αρχικού σχεδίου, - οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για τη συμμόρφωση ως προς τις συστάσεις της εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης. Η Έκθεση Παρακολούθησης, αφού οριστικοποιηθεί μετά από συνεργασία της ΜΟΔΙΠ και της ακαδημαϊκής μονάδας (όπου απαιτείται), αποστέλλεται στην ΕΘΑΑΕ από τη ΜΟΔΙΠ και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος, ως συνοδευτικό έγγραφο της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης του ΠΣ.

Το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό» της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών (ΣΑΕ) του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) αξιολογήθηκε από Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης κατά τις ημερομηνίες 17-18 Μαΐου 2021.

Το τελικό αποτέλεσμα της Επιτροπής ήταν ότι το Πρόγραμμα Σπουδών ΕΠΟ **συμμορφώνεται πλήρως** με τις αρχές του Προτύπου Ποιότητας ΠΠΣ της ΕΘΑΑΕ και τις Αρχές Διασφάλισης Ποιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ESG 2015) για το επίπεδο σπουδών 6 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Η διάρκεια της πιστοποίησης του ΠΠΣ ΕΠΟ ορίστηκε για πέντε έτη, από **16-09-2021** έως **15-09-2026**.

Η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης και η απόφαση πιστοποίησης της ΕΘΑΑΕ κοινοποιήθηκε (01-10-21) στη Διοίκηση, στο σύνολο του ακαδημαϊκού προσωπικού του Ιδρύματος και αναρτήθηκε τόσο στην ιστοσελίδα της ΜΟΔΙΠ όσο και στην κεντρική σελίδα του Ιδρύματος.

Σε συνέχεια της πιστοποίησης από την ΕΘΑΑΕ, η οποία εκδόθηκε στις 22-09-21, η ΜΟ.ΔΙ.Π. συνέταξε προσχέδιο του Εντύπου της Έκθεσης Παρακολούθησης, το οποίο συζητήθηκε στην υπ. αρ. 14η/20-12-21 Συνεδρίαση και εν συνεχεία διαβιβάστηκε στη Διευθύντρια του ΠΠΣ ΕΠΟ και στον Κοσμήτορα της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών. Η ΔΠΣ, σε συνεργασία με την ακαδημαϊκή ομάδα του ΠΠΣ ΕΠΟ, μελέτησε τις συστάσεις των εξωτερικών αξιολογητών για περαιτέρω βελτίωση του ΠΠΣ ΕΠΟ και συνέταξε το Σχέδιο Δράσης του ΠΠΣ, προγραμματίζοντας ενέργειες που θα συμβάλουν στην επίτευξη των προτεινόμενων βελτιώσεων και στην άρση των αδυναμιών που επεσήμανε η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης.

Το αρχικό Σχέδιο Δράσης του ΠΠΣ ΕΠΟ εγκρίθηκε στην υπ. αρ. 190η/10-05-22 Συνεδρίαση της Κοσμητείας ΣΑΕ και διαβιβάστηκε στη ΔΠΣ του ΠΠΣ, στα μέλη ΔΕΠ του ΠΠΣ και στα εμπλεκόμενα στην υλοποίησή του μέρη (διοικητικές υπηρεσίες/μονάδες/γραφεία).

Με την πάροδο δύο ετών από την ημερομηνία πιστοποίησης, η Διευθύντρια του ΠΠΣ ΕΠΟ, σε συνεργασία με την ακαδημαϊκή ομάδα του ΠΠΣ ΕΠΟ, προχώρησε στην αποτίμηση του συνόλου των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν, στην επικαιροποίηση του Σχεδίου Δράσης και στη συμπλήρωση του πίνακα Παρακολούθησης των Αποτελεσμάτων. Η αναθεωρημένη Έκθεση Παρακολούθησης οριστικοποιήθηκε μετά από τη συνεργασία της ΔΠΣ με τη ΜΟ.ΔΙ.Π., εγκρίθηκε στην υπ. αρ. 204/18-07-23 Συνεδρίαση της Κοσμητείας ΣΑΕ και διαβιβάστηκε από τη ΜΟ.ΔΙ.Π. στην ΕΘΑΑΕ με την υπ. αρ. 21529/26-07-2023 επιστολή, ενώ αναρτήθηκε στη σελίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π. ως συνοδευτικό έγγραφο της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης του ΠΠΣ ΕΠΟ.

Β' μέρος: Στατιστικά Στοιχεία Τρέχοντος Ακαδημαϊκού Έτους και Συμπεράσματα

1. Σε τί ποσοστό κατακτήθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί για το ΠΣ για το ημερολογιακό έτος 2023; Τι έφταιξε στις περιπτώσεις που υπήρξε μεγάλη απόκλιση από τους στόχους;

Πολύ ικανοποιητικό ποσοστό βάσει όσων προαναφέρονται.

2. Πώς κρίνετε τη βιωσιμότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Πίνακας 2. Επιτομή στοιχείων του αξιολογούμενου ΠΣ

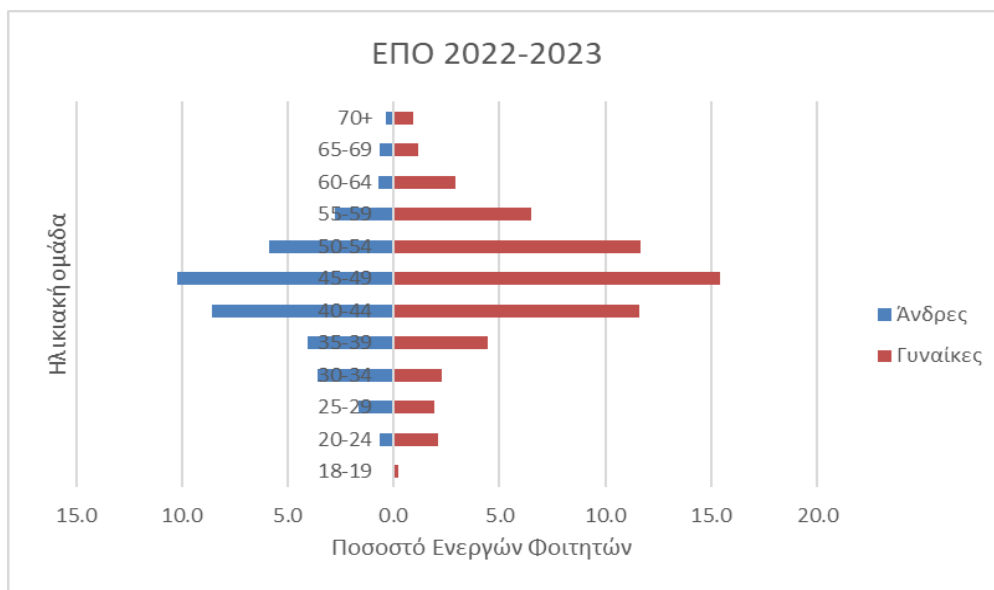
	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019
Συνολικός αριθμός φοιτητών	1416	1746	2017	2320	2714
Σύνολο προσφερόμενων θέσεων	450	450	600	1260	1260
Συνολικός αριθμός αιτήσεων	235	314	275	319	340
Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	190	259	214	245	310
Συνολικός αριθμός αποφοίτων	261	310	386	344	380
Κατηγορία ΑΜΕΑ	4	4	4	4	7
Άλλες κατηγορίες*	10	10	13	16	7
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	9	11	10	19	19
Σύνολο ΘΕ	13	13	13	13	13
Σύνολο Υποχρεωτικών ΘΕ	8	8	8	8	8
Σύνολο ΘΕ Επιλογής	5	5	5	5	5
Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	7.32	7.25	7.3	7.3	7.3

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, γράφτηκαν 190 νέοι φοιτητές και αποφοίτησαν 261, ενώ είχε 1416 ενεργούς φοιτητές.

Στο ΠΣ συμμετέχουν αλλοδαποί φοιτητές (9, 6% των ενεργών φοιτητών), οι οποίοι εγγράφονται όμως στο ΠΣ με επίσημο πιστοποιητικό γνώσης της ελληνικής γλώσσας και αντιμετωπίζονται ως ελληνόγλωσσοι. Η ανταπόκρισή τους είναι θεαματικά θετική.

Τα ποσοστά ενεργών φοιτητών για το ακαδ. έτος 22-23, ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα αποτυπώνονται στο παρακάτω γράφημα:

Γράφημα 1: Κατανομή ενεργών φοιτητών (%) ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα

Πίνακας 3. Εξέλιξη των εγγεγραμμένων φοιτητών του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό - (ΕΠΟ)

	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019
Πτυχιακοί φοιτητές	1416	1746	2017	2320	2714
Κατηγορία ΑΜΕΑ	4	4	4	4	7
Άλλες κατηγορίες*	10	10	13	16	7
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	9	11	10	19	19

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Πίνακας 4. Εξέλιξη των εισερχομένων φοιτητών του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό - (ΕΠΟ)

	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019
Σύνολο προσφερόμενων θέσεων	450	450	600	1260	1260
Σύνολο αιτήσεων	235	314	275	319	340
Συνολικός αριθμός νεοεισερχόμενων φοιτητών	190	259	214	245	310
Κατηγορία ΑΜΕΑ	1	2	1	0	0
Άλλες κατηγορίες*	2	2	3	10	2
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	4	2	0	5	3
Αριθμός αποφοίτων	261	310	386	344	380

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Στοιχεία Εξετάσεων -Εγκατάλειψη σπουδών (Drop out)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΜΕΑ, το 2022-23 υπήρχαν 2807 φοιτητοθεματικές για τις οποίες το 87% συμμετείχε σε μια εξέταση, τουλάχιστον, και εκ των οποίων το 99% ολοκλήρωσε μια Θεματική Ενότητα. Το ποσοστό επιτυχόντων σε σχέση με όλες τις δηλώσεις Θεματικών Ενότητων στο ΠΣ αγγίζει το 86%.

Ο μέσος χρόνος λήψης του τίτλου του Προγράμματος Σπουδών είναι 6,61 έτη με μέσο ποσοστό εγκατάλειψης σπουδών 47,8%, από το οποίο το 61,9% των φοιτητών είχε εγγραφεί σε Θεματική Ενότητα μόνο μια χρονιά και το 36,3% των διαγραφέντων είχε συμμετάσχει στην εκπαιδευτική διαδικασία (έδωσαν έστω και μια εργασία). Το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, εγκατέλειψε τις σπουδές του το 28,4% των εγγεγραμμένων φοιτητών, ενώ:

- το 3% διαγράφηκε πριν την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους (δεν είχε δηλώσει Θεματική Ενότητα)
- το 46,3% των διαγραφέντων είχε συμμετάσχει στην εκπαιδευτική διαδικασία (παρέδωσε έστω μια εργασία).

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού και διάρκειας σπουδών των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό – (ΕΠΟ)

Έτος Εισαγωγής	Εγγραφέντες Νεοεισερχόμενοι	Αποφοιτήσαντες διάρκεια σπουδών (σε έτη)							Μη αποφοιτήσαντες (συμπεριλαμβάνονται και οι διακόψαντες)	Διακόψαντες	Ποσοστιαία αναλογία		
		Κ	Κ+1	Κ+2	Κ+3	Κ+4	Κ+5	>Κ+6			Συνολικό ποσοστό όσων αποφοίτησαν	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων (συμπεριλαμβάνονται και οι διακόψαντες)	Συνολικό ποσοστό όσων διέκοψαν
2011-2012	806	15	62	108	52	29	18	41	481	431	40.32%	59.68%	53.47%
2012-2013	804	15	85	140	52	36	28	24	424	356	47.26%	52.74%	44.28%
2013-2014	926	28	100	121	78	27	27	25	520	418	43.84%	56.16%	45.14%
2014-2015	784	10	87	80	62	33	21	0	491	373	37.37%	62.63%	47.58%
2015-2016	768	13	70	101	50	28	0	0	506	337	34.11%	65.89%	43.88%
2016-2017	728	10	85	79	43	0	0	0	511	255	29.81%	70.19%	35.03%
2017-2018	404	18	48	59	0	0	0	0	279	141	30.94%	69.06%	34.90%
2018-2019	310	15	43	0	0	0	0	0	252	118	18.71%	81.29%	38.06%
2019-2020	245	3	0	0	0	0	0	0	242	98	1.22%	98.78%	40.00%
2020-2021	214	1	0	0	0	0	0	0	213	61	0.47%	99.53%	28.50%
2021-2022	259	0	0	0	0	0	0	0	259	77	0.00%	100.00%	29.73%
2022-2023	190	1	0	0	0	0	0	0	189	54	0.53%	99.47%	28.42%

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος όρος βαθμού πτυχίου των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό - (ΕΠΟ)

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός Αριθμός Αποφοίτων	Κατανομή βαθμών (αριθμός αποφοίτων και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2018-2019	380	14 3.68%	125 32.89%	200 52.63%	41 10.79%	7.3
2019-2020	344	14 4.07%	123 35.76%	175 50.87%	32 9.30%	7.3
2020-2021	386	9 2.33%	138 35.75%	210 54.40%	29 7.51%	7.3
2021-2022	310	13 4.19%	124 40.00%	147 47.42%	26 8.39%	7.25
2022-2023	261	9 3.45%	75 28.74%	161 61.69%	16 6.13%	7.32
Σύνολο*	1681	59 3.51%	585 34.80%	893 53.12%	144 8.57%	7.31

* σύνολο και μέσος όρος τελευταίων 5 χρόνων

Εσωτερική αξιολόγηση από τους φοιτητές και Συντονιστές

Το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, οι φοιτητές του ΕΠΟ κατά μέσο όρο αξιολόγησαν τους Καθηγητές τους με 4,42, το εκπαιδευτικό υλικό που τους παρέχεται με 3,90, την Οργάνωση των Θεματικών Ενοτήτων με 4,01 και τις διοικητικές/τεχνικές υπηρεσίες με 4,04. Στην αξιολόγηση είχαν δικαίωμα συμμετοχής 2.331 φοιτητές/τήτριες και συμμετείχαν σε αυτήν 1.050 (ποσοστό συμμετοχής 45%). Ο μέσος όρος αξιολόγησης των Συντονιστών προς τους αντίστοιχους Καθηγητές των ΘΕ ήταν 4,69.

Διάρθρωση Προγράμματος Σπουδών

Πίνακας 7. Θεματικές Ενότητες Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό - (ΕΠΟ)

Θεματική Ενότητα	Συντονιστής	Αριθμός ΟΣΣ/ Εργαστηρίων	Αριθμός Εργασιών	Εκπαιδευτικό Υλικό	Αριθμός Τμημάτων	Αριθμός Διδασκόντων	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων	Χρήση ΤΠΕ
Γενική Ιστορία της Ευρώπης - ΕΠΟ10	ΦΛΙΤΟΥΡΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ	5	4	7	8	8	Ναι	Ναι	Ναι
Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ευρώπης - ΕΠΟ11	ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	5	4	22	6	6	Ναι	Ναι	Ναι
Γενική Γεωγραφία, Ανθρωπογεωγραφία και Υλικός Πολιτισμός της Ευρώπης - ΕΠΟ12	ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	5	4	4	6	6	Ναι	Ναι	Ναι
Η Ιστορία των Τεχνών στην Ευρώπη - ΕΠΟ20	ΔΑΣΚΑΛΟΘΑΝΑΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	5	4	8	14	14	Ναι	Ναι	Ναι
Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας - ΕΠΟ21	ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ-ΔΕΤΖΩΡΤΖΗ ΑΝΤΙΓΟΝΗ	5	4	4	9	9	Ναι	Ναι	Ναι
Φιλοσοφία στην Ευρώπη - ΕΠΟ22	ΜΑΓΓΙΝΗ ΓΚΟΛΦΩ	5	4	8	8	8	Ναι	Ναι	Ναι
Βυζαντινός και Δυτικός Κόσμος - ΕΠΟ30	ΤΟΥΝΤΑ ΕΛΕΝΗ	5	4	16	6	6	Ναι	Ναι	Ναι
Οι Επιστήμες της Φύσης και του Ανθρώπου στην Ευρώπη - ΕΠΟ31	ΑΡΑΠΟΣΤΑΘΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	5	4	3	7	7	Ναι	Ναι	Ναι
Η Παιδεία στην Ευρώπη: Από τον Μεσαίωνα στη σύγχρονη εποχή - ΕΠΟ32	ΠΑΛΗΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ	5	4	6	7	7	Ναι	Ναι	Ναι

Εξέλιξη και Διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης - ΕΠΟ33	ΠΑΣΣΑΣ ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ	5	4	5	5	5	Ναι	Ναι	Ναι
Κοινωνική Θεωρία και Νεωτερικότητα - ΕΠΟ41	ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	5	4	5	10	10	Ναι	Ναι	Ναι
Σύγχρονες Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις των Ευρωπαϊκών Κοινωνιών - ΕΠΟ42	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	5	4	8	6	6	Ναι	Ναι	Ναι
Ευρωπαϊκές Πολιτικές Ιδεολογίες τον Εικοστό Αιώνα - ΕΠΟ43	ΜΟΛΥΒΑΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ	5	4	4	7	7	Ναι	Ναι	Ναι

Εξεταστικό σύστημα

Πίνακας 8. Θεματικές Ενότητες Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό – (ΕΠΟ)

Θεματική Ενότητα	Αριθμός Εγγεγραμμένων Φοιτητών	Αριθμός Συμμετεχόντων Φοιτητών στις Εξετάσεις	Αριθμός Επιτυχόντων Φοιτητών	Αριθμός Φοιτητών που αξιολόγησαν	Φοιτητές με δυνατότητα αξιολόγησης	Ποσοστό Επιτυχίας στις εξετάσεις
Γενική Ιστορία της Ευρώπης - ΕΠΟ10	207	134	123	82	184	91.79%
Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ευρώπης - ΕΠΟ11	160	139	139	94	155	100.00%
Γενική Γεωγραφία, Ανθρωπογεωγραφία και Υλικός Πολιτισμός της Ευρώπης - ΕΠΟ12	162	143	137	78	150	95.80%
Η Ιστορία των Τεχνών στην Ευρώπη - ΕΠΟ20	185	176	174	91	183	98.86%
Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας - ΕΠΟ21	210	180	152	90	182	84.44%

Φιλοσοφία στην Ευρώπη - ΕΠΟ22	183	166	158	95	174	95.18%
Βυζαντινός και Δυτικός Κόσμος - ΕΠΟ30	170	160	158	65	157	98.75%
Οι Επιστήμες της Φύσης και του Ανθρώπου στην Ευρώπη - ΕΠΟ31	202	161	140	73	176	86.96%
Η Παιδεία στην Ευρώπη: Από τον Μεσαίωνα στη σύγχρονη εποχή - ΕΠΟ32	181	173	172	74	178	99.42%
Εξέλιξη και Διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης - ΕΠΟ33	152	150	144	61	144	96.00%
Εξελίξεις στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό κατά τον 20ό Αιώνα - ΕΠΟ41	286	277	263	114	283	94.95%
Ειδικά Θέματα Ευρωπαϊκού Πολιτισμού - ΕΠΟ42	182	176	172	62	178	97.73%
Ευρωπαϊκές Πολιτικές Ιδεολογίες τον Εικοστό Αιώνα - ΕΠΟ43	194	188	178	71	187	94.68%

3. Συμπεράσματα

Θετικά στοιχεία του ΠΣ, όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΣ

Το ΠΣ Ευρωπαϊκός Πολιτισμός είναι ένα διεπιστημονικό πρόγραμμα Ευρωπαϊκών Σπουδών, που οδηγεί σε μια ολοκληρωμένη γνώση του ευρωπαϊκού πεδίου, με την ιστορική προσέγγιση και μελέτη όλων των επιστημονικών γνωστικών αντικειμένων που επηρέασαν και συνέβαλαν στη **διαμόρφωση και εξέλιξη της ιστορίας των κοινωνιών**, ώστε η Ευρώπη να αποκτήσει τη σημερινή της μορφή.

Πρόκειται για ένα ΠΣ αξιόλογο, που παραμένει καινοτόμο και συμπληρώνει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα συνηθισμένα ΠΣ Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σπουδών, καθώς εξετάζει και οικειώνεται την Ευρώπη και τον πολιτισμό της πλουραλιστικά, γεγονός που πρέπει να υποστηριχτεί και να επικοινωνηθεί σωστά, ιδιαίτερα αφ' ης στιγμής το ΕΑΠ δέχεται πλέον φοιτητές από 18 ετών, καθώς και αλλοδαπούς φοιτητές. Επιπλέον, είναι ένα ΠΣ που εξελίσσεται συστηματικά, επικαιροποιώντας το διδακτικό υλικό όλων των ΘΕ που το απαρτίζουν, σύμφωνα με τις διεθνείς επιστημονικές εξελίξεις στα θεματικά πεδία που εστιάζουν οι διαδοχικές ΘΕ του.

Ευρήματα / αδυναμίες / κίνδυνοι όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΣ

Η ανυπαρξία κατοχυρωμένων επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων του ΠΣ.

Προτάσεις βελτίωσης του ΠΣ

Προέχουν, βεβαίως, α) η συστηματική ανανέωση και επικαιροποίηση του διδακτικού υλικού των ΘΕ του – πράγμα που συμβαίνει με ορατά γοργούς ρυθμούς, β) η προβολή του ΠΣ προς τα έξω μέσω Ημερίδων, Συνεδρίων, άλλων και πολιτιστικών δράσεων/ εκδηλώσεων, αλλά και μέσω πρωτοβουλιών του ίδιου του ΕΑΠ (επί παραδείγματι, δυναμική ένταξη και προβολή του ΠΣ ΕΠΟ στο SPOUDASE, σε Εκθέσεις, στον ημερήσιο τύπο, καθώς και η προβολή του/το άνοιγμα του ΠΣ προς τα ΑμεΑ, δεδομένου ότι –εκτός των κρατούμενων που σπουδάζουν με εξαιρετικό ενδιαφέρον στο ΠΣ– τα ΑμεΑ δύνανται να σπουδάσουν απολύτως απρόσκοπτα εξ αποστάσεως και με ευεργετικές συνέπειες για τα ίδια και το ΠΣ, συγχρόνως) και, φυσικά, γ) η εξασφάλιση επαγγελματικών δικαιωμάτων στους φοιτητές του ΕΠΟ, με τη βοήθεια και της ΔΕ του ΕΑΠ. Προέχουν, άρα, η εξασφάλιση Παιδαγωγικής Επάρκειας των φοιτητών και, πρωτίστως, ενός ΠΕ επί του γνωστικού αντικειμένου του ΠΣ.